

Eesti arstide töökoormuse uuringu tulemuste kokkuvõte

Eesti Arstide Liit

2014

Eestis puudub ülevaade, kui pikad on arstide tööpäevad ja kui suur on töö intensiivsus. Paljudes tervishoiuasutustes ei kajastu kõik töötunnid ametlikes tööajagraafikutes ning osa tööd ei arvestata tööaja sisse (näiteks töö dokumentatsiooniga, valvete üleandmine). Töötatakse ka käsundus- ja töövõtulepingu alusel.

Eesti Arstide Liit korraldas juunis 2014 küsitluse, et saada teada, millise koormusega arstid Eestis töötavad. Normaalseks koormuseks loetakse täistööaega 40 tundi nädalas. Ankeet saadeti e-postiga arstide liidu liikmetele. Lisaks levitati ankeeti ka mitteliikmetele. Küsitlusele vastas 862 arsti. Kui suure osa töötavatest arstidest vastanud moodustavad, ei ole võimalik arvutada, kuna ei ole täpselt teada, kui palju arste Eestis töötab.

Lisaks üldisele töökoormusele uuriti, millised on koormused statsionaarses ja ambulatoorses arstiabis, kuidas toimub ületundide arvestus ja hüvitamine, kuidas on reguleeritud töö- ja puhkeaeg.

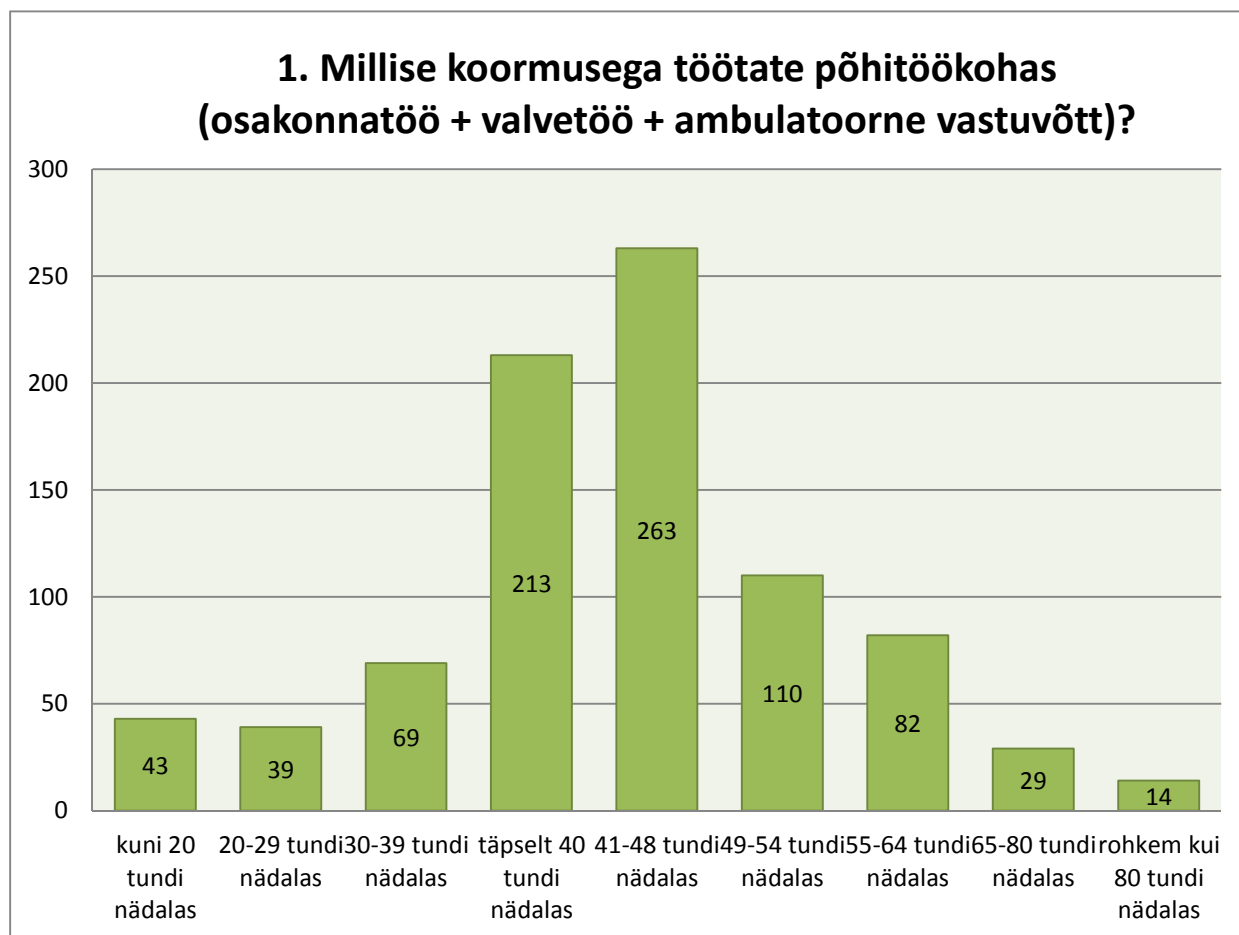
Küsitlusega seotud tehnilistele küsimustele vastab

Natalia Jefimova (natalia.jefimova ätt gmail.com)

Tulemused

1. Üldine koormus

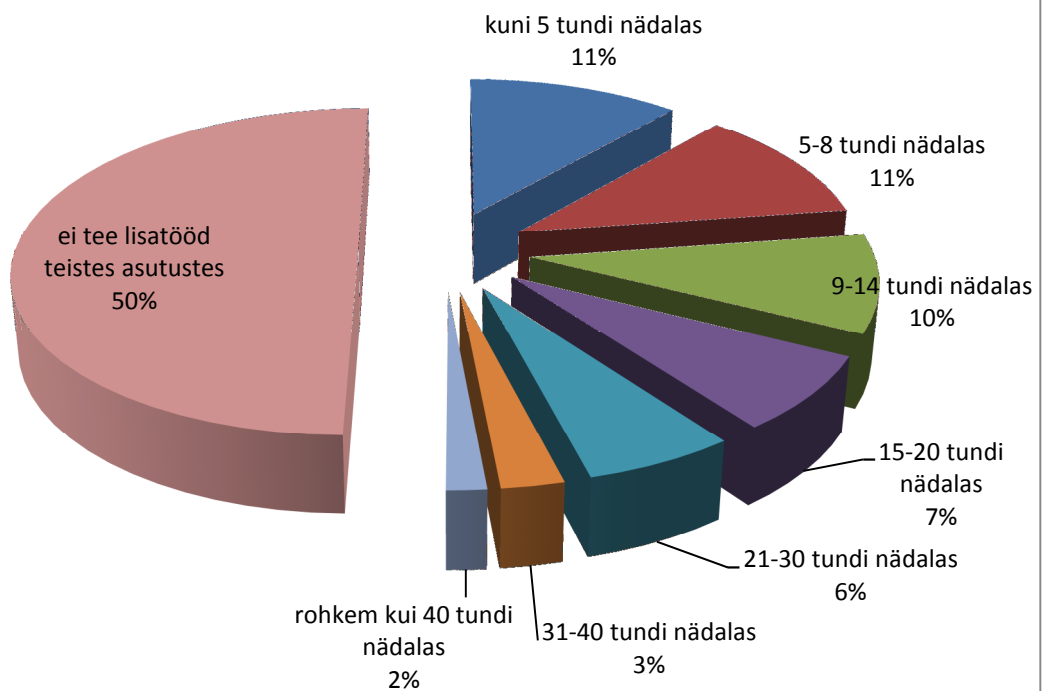
Põhitöökoha koormus

Koormusega alla 40 tunni nädalas töötab põhitöökohas 18% vastanutest. 5% töötab väiksema kui 0,5 koormusega. Enamik töötab koormusega 40-48 tundi nädalas. Täpselt 40 tundi nädalas töötab 25% vastanutest. 2% töötab rohkem kui 80 tundi nädalas ehk suurema koormusega kui 2,0.

Lisatöö maht teistes asutustes. Lisatöökohtaks märgiti enamasti teisi tervishoiuasutusi, Tartu Ülikooli, kuid mõned teevad lisatööd ka väljaspool tervishoiusüsteemi.

2. Mis ulatuses teete lisatööd teises/teistes asutuses/asutustes?

Lisatöökoht on 50%-l vastanutest.

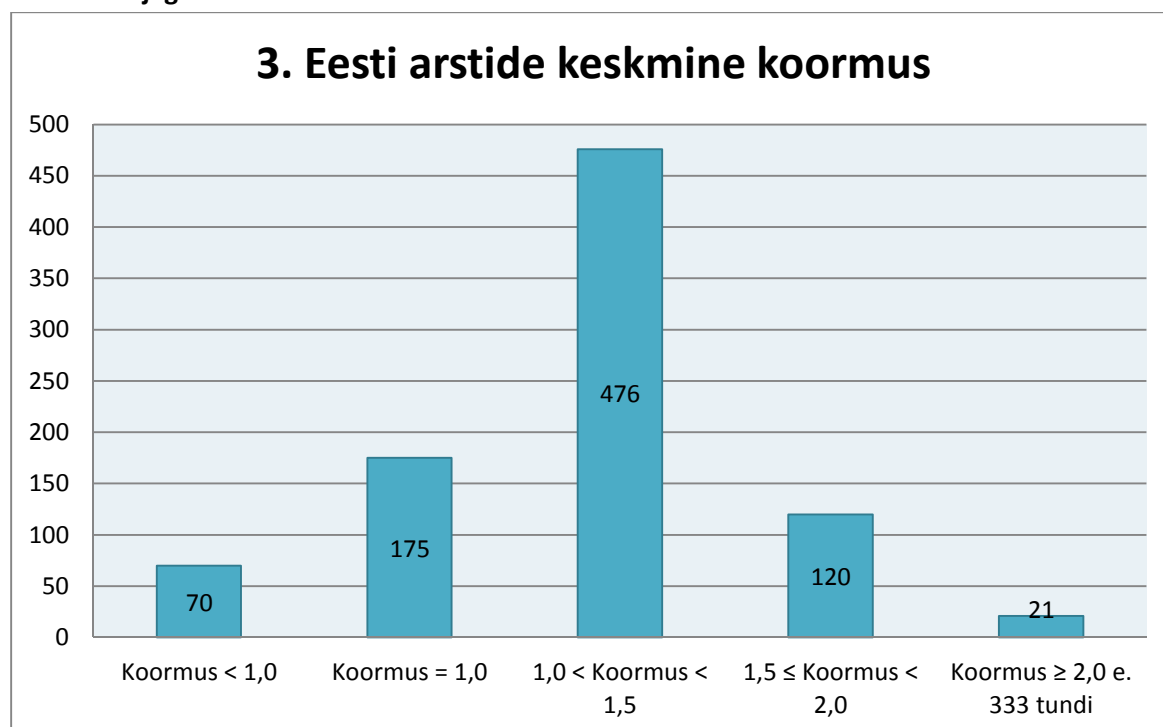
Kogu töökoormus

Kogu töökoormusena on arvestatud töötunnid kõikide tööandjate juures kokku. Koduvalve tunde (v.a tegelikult töötatud tunnid) ei ole tööaja sisse arvatud, kuna TLS järgi ei ole see ei töö- ega puhkeaeg. Mediaankoormus on 192 tundi kuus.

Täis- või suurema koormusega töötab 792 arsti ehk 92%, nende keskmine töökoormus on 210 tundi kuus, mis vastab 1,3 töökohale.

70 arsti ehk 8 % vastanutest töötavad väiksema koormusega kui 1,0.

Vastanute jagunemine sõltuvalt töökoormusest

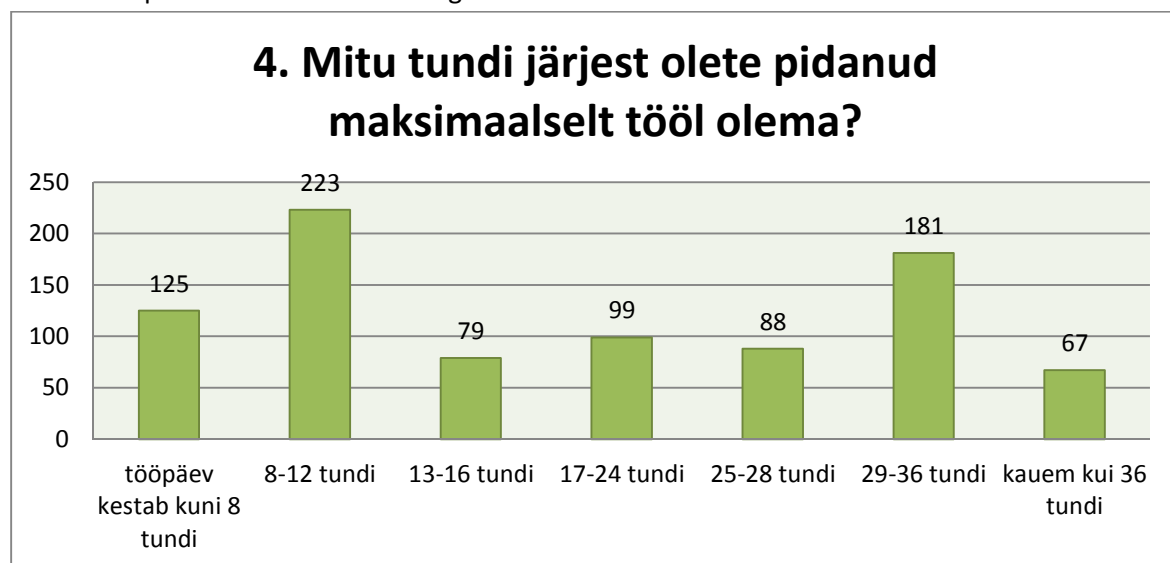
Suurema koormusega kui 1,0 töötab 617 arsti ehk 72% vastanutest ning 2,5% vastanutest töötavad koormusega 2,0 või rohkem.

Tabel 4. Eriarstide koormuse pingerida, kus arvestatud on ainult need eriarstid, kelle töökoormus on 1,0 või suurem ning ainult need erialad, kus vastajaid oli 10 või rohkem.

Vähemalt 1,0 koormusega eriarstid	Eriarstide arv	Töökoormus (tundi/kuus)
Üldkirurgia	27	259
Anestesioloogia ja intensiivravi	57	231
Ortopeedia	29	230
Erakorraline meditsiin	18	228
Infektsioonihaiused	10	222
Sünnitusabi ja günekoloogia	60	219
Kardioloogia	20	215
Psühhiaatria (sh kõrvalerialad)	35	213
Sisehaiused	27	208
Neuroloogia	29	206
pediaatria (sh kõrvalerialad)	50	204
Otorinolarüngoloogia	20	201
laboratoorne meditsiin	14	196
Radioloogia	20	193
Peremeditsiin	65	191
Pulmonoloogia	20	190
Füsiaatria ja taastusravi (sh kõrvalerialad)	20	185
Dermatoveneroloogia	20	179

2. Tööpäeva kestus ja puhkeaeg

Arstide tööpäev kestab mõnikord isegi kauem kui 36 tundi.

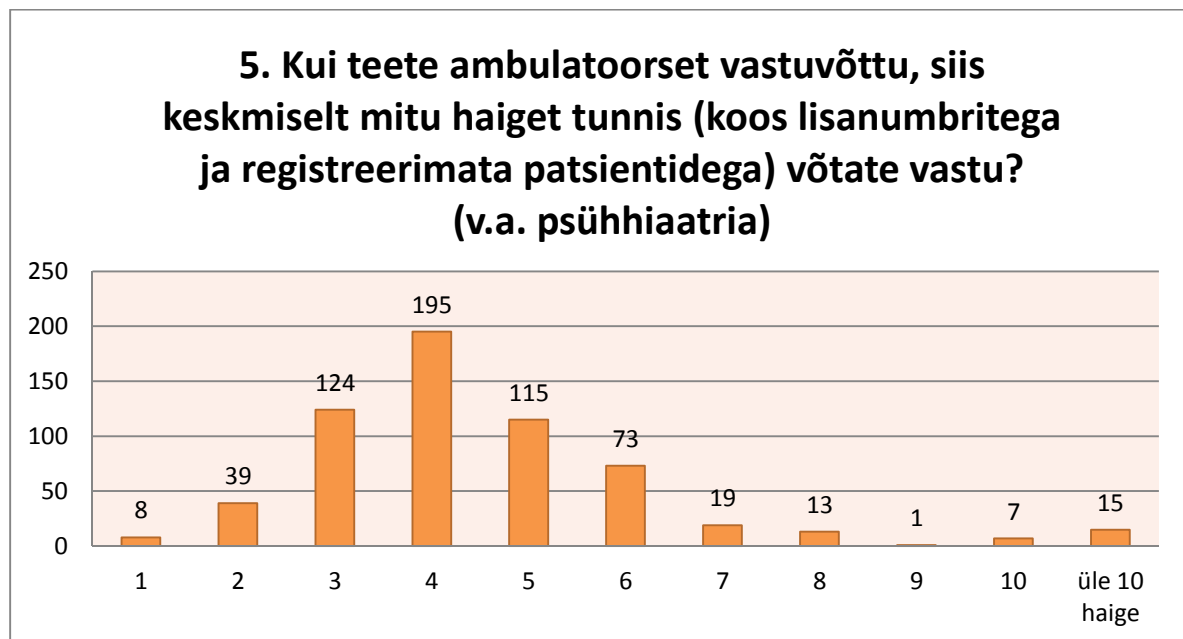

Tegemist ei ole rutiinsete tööpäevade kestusega, küsimus oli tööpäeva maksimaalse kestuse kohta. 39%-l arstidest on olnud tööpäevi, mis kestsid üle 24 tunni ja 8%-l üle 36 tunni.

Puhkeaja vastavus seadustele. Enamik valvetööd tegevaid arste ei saa alati pärast valvet seadusega ettenähtud puhkeajaga. Seadusega kooskõlas puhkavad alati vaid 18% vastanutest.

3. Ambulatoorse ja statsionaarse töö intensiivsus

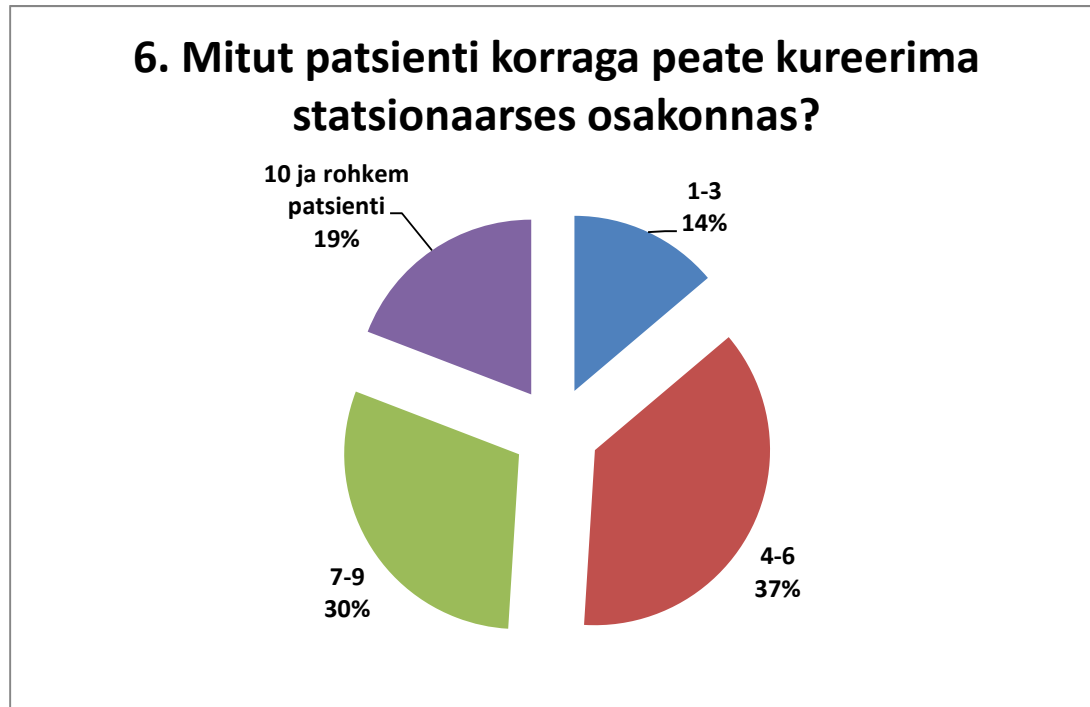
Ambulatoorsete vastuvõtude hinnamudelis on haigekassa arvestanud esmase vastuvõtu pikkuseks 25 ja korduvaks vastuvõtuks 15 minutit. Seega võib soovitavaks koormuseks lugeda 3 patsienti tunnis. Enamik arste võtavad vastu rohkem patsiente.

Arvesse on võetud 609 vastust, välja on jäetud need, kes ambulatoorset vastuvõttu ei tee ja psühhiaatrid, kelle vastuvõtt on pikem. 72% võtab keskmiselt vastu üle 3 patsiendi tunnis, peaaegu 40% arstidest rohkem kui 4 patsienti. 9% võtab vastu rohkem kui 6 patsienti tunnis ehk ühele patsiendile kulub vähem kui 10 minutit. Kuigi vastuvõttudega täidetud aeg jääb enamasti normtööaja piiridesse, on töö intensiivsus siiski väga suur.

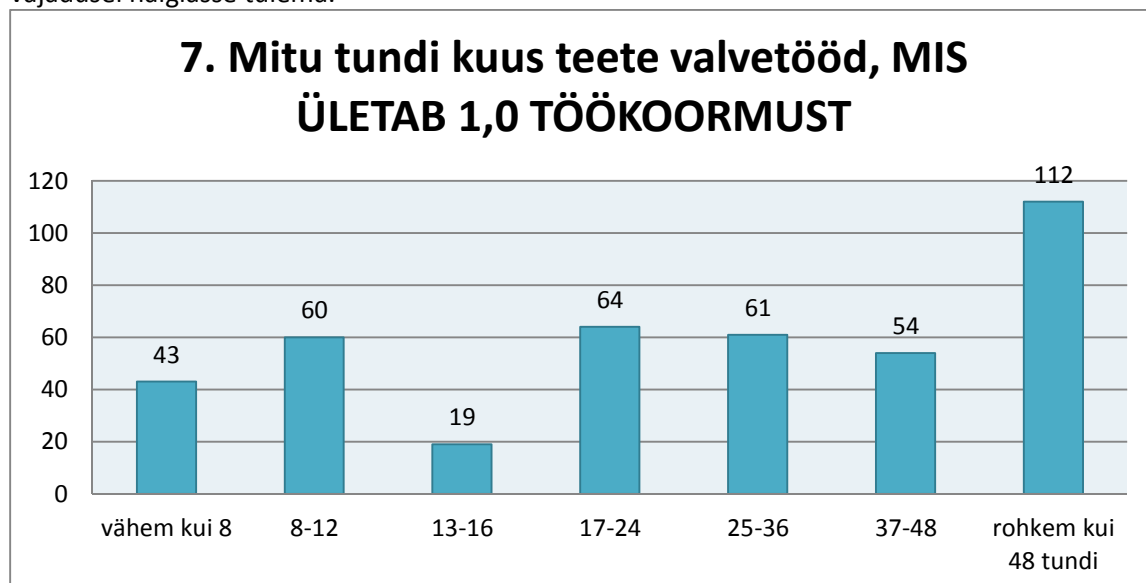
Enamik arste ei saa intensiivsema töö eest lisatasu.

Eestis puuduvad praegu statsionaarse koormuse standardid. Vastused iseloomustavad tegelikku töökoormust statsionaaris.

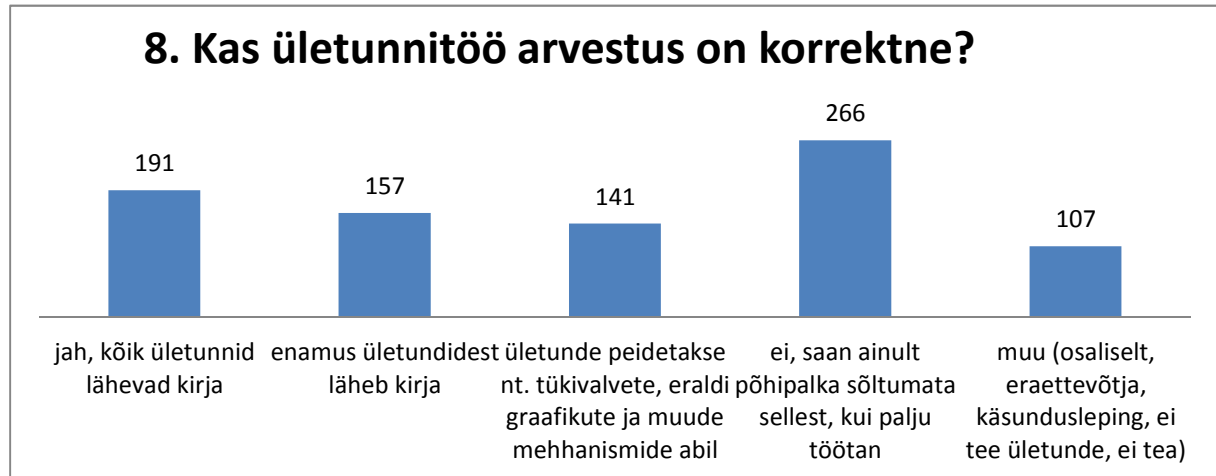
4. Valvetöö koormus

Paljudes haiglates kuulub osa valveid töökohta sisse, osa tehakse ületundidena. Peale haiglavalvete tehakse nn „koduvalveid“, mille jooksul peab arst olema valmis kolleegi kodust konsulteerima ja vajadusel haiglasse tulema.

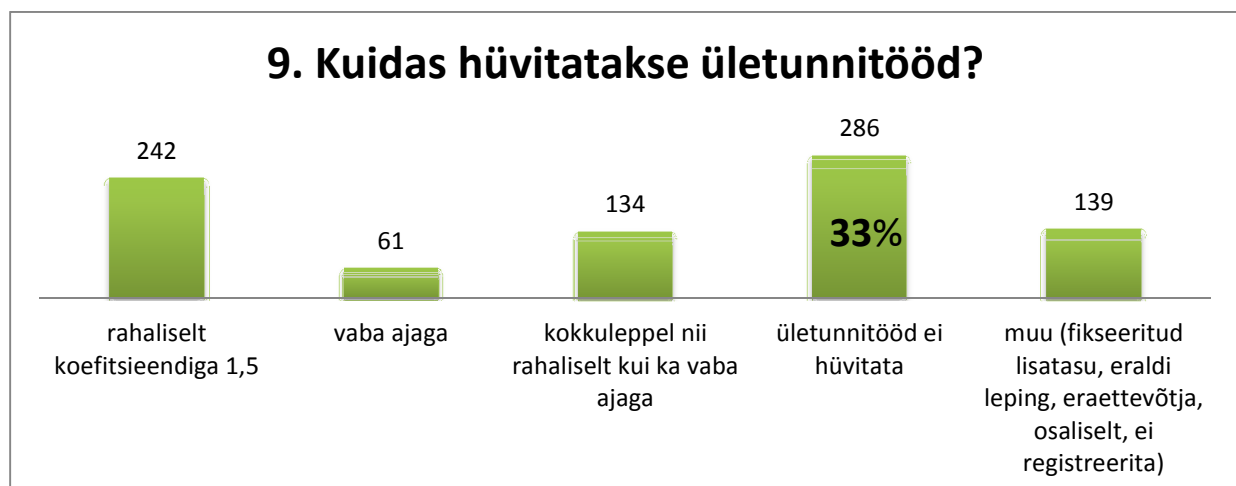
5. Ületundide arvestamine

Kuna ületundide hulk on seadusega piiratud (maksimaalselt 12 tundi nädalas) ning ületundide eest peab maksma 1,5-kordset tasu, siis püüavad tööandjad sageli ületunde peita. Küsitlusest selgus, et ainult 40%-l arstidest pannakse kõik või suurem osa ületunde tööajagraafikusse kirja.

Vaba tekstina sisestatud vastustest selgus, et mõned arstid teevad ületunde käsundus- või töövõtulepingu alusel. Mõnes asutuses ei tohi ametlikult ületunde olla, kui ei jõua tööd valmis teha, siis tuleb vabast ajast lõpetada. Paljudes asutustes makstakse ületöö eest fikseeritud lisatasu, mis ei põhine ületundide arvestusel. Paljud ei tea, kas nende ületunnid lähevad kirja või mitte, mõnel ei ole juurdepääsu ametlikule töögraafikule. Kirjatööd, valvete üleandmist, telefonikonsultatsioone ei arvestata mõnes asutuses tööaja sisse.

Ületundide arvestamine ei ole korrektne, seetõttu ka ei hüvitata neid vastavalt seadusele. 33%-le arstidest ei hüvitata ületunnitööd ei rahaliselt ega vaba ajaga. Lisaks hüvitatakse paljudele arstidele ületunnitööd väiksema koefitsiendiga kui 1,5. Mõni tööandja maksab ületundide eest ainult arsti miinimumtunnipalka. Kuigi seaduse järgi on esimene valik ületundide hüvitamiseks vaba aeg, ei võimaldata seda paljudes haiglates.

6. Kokkuvõte

- 72% arstidest töötab suurema koormusega kui 1,0.
- Koormusega 1,0 või vähem töötab ainult 28% arstidest. 3% vastanutest töötavad koormusega 2,0 või rohkem. Osakoormusega töötab 8% arstidest.
- 50%-l arstidest on lisatöökoht.
- Vähemalt täiskoormusega töötavatel arstidel on keskmine töökoormus 210 tundi kuus, ehk 1,3 töökohta.
- Mediaankoormus on 192 tundi kuus.
- 8% arstide tööpäev kestab vahel kauem kui 36 tundi.
- Valvete järgselt puhkab alati seadustega kooskõlas 18% arstidest.
- Ainult 40%-l arstidest pannakse kõik või enamik ületunde töötundidena kirja.
- 33%-le arstidest ületunnitööd ei hüvitata.
- 72% arstidest võtab polikliinikus vastu rohkem kui 3 haiget tunnis, ligi 40% arstidest rohkem kui 4 patsienti tunnis. Enamik arste ei saa intensiivsema töö eest polikliinikus lisatasu.